

НЕОБХОДИМОСТ ОТ НАУКА, ИЗКУСТВО И ОБРАЗОВАНИЕ

Проф. д-р Райнер Бишоф

Уважаеми господин Ректор,
Високоуважаеми господа членове на Академичния съвет,
Уважаеми дами и господа,
Мои скъпи студенти,

Роден съм през 1947 година и от годините, откакто започнах да мисля, съм получавал много и различни знания за епохата, в която живеем. Говорило се е за епохата, за техниката, за комуникациите, за нашето общество на комуникациите, говорило се е за връзката с Фридрих Ницше, за преценка на ценностите, които имаме, чух вече, че живеем в една епоха на социалния спад, в епоха на тоталитаризъм, но аз на всичко това не вярвам. Знаем, че ние живеем в едно изключително сложно време, но съм убеден, че живеем в по-сложно време, отколкото това е било през миналите епохи. Действително живеем в една епоха, която носи със себе си един огромен проблем, един основен проблем, с който навярно са свързани огромни трагедии през XX век - петте големи световни войните и избиването на много хора по идеологически причини. И както, разбира се, сме заплашени от опасността от още по-голям геноцид, което идва от властта на науката, ще го обобща накратко - с откриването на атомната бомба като резултат от открития във физиката и с това, че в тази епоха имаме различни увлечения и виждания, мисля, че сме направили една много съществена грешка – във всичко това като че ли забравихме човека, защото учените са се занимавали с наука, заради самата наука, и на това, че в тази епоха имаме различни увлечения. Мисля, че сме направили една много съществена грешка, всеки от нас като че ли е влюбен в собствената си наука, с която се занимава, ние въобще не си помисляме за това какво трябва да даде науката за човека. Ние предизвикваме еволюцията, ние предизвикваме човека, още по-лошо ние предизвикваме Бог. Ние днес вече сме в състояние да създадем по научен път изкуствен човек. Въпросът, който трябва да си зададем, е защо – дали само за да се докаже човекът на какво е способен, науката ни дава необозрими възможности, всички науки са допринесли твърде много, за да дадат невероятни неща на човека, но днес, днес науката сякаш е забравила за какво е, на какво трябва да служи - а именно, да помогне на човека и да му даде възможности за по-добър живот. Развитието на последните постижения с такава бързина трябва да ни накара да се замислим дали е разумно да изсичаме горите в Бразилия, за да добиваме екологично гориво. Ние влияем на света, но невинаги в положителна посока, невинаги внимателно сме премислили от какво се отказваме и кое с какво заменяме. Дали всеки прогрес е действително един напредък и крачка напред, дали позитивното във всеки прогрес е действително напредък за човека или е по-скоро удовлетворение за суетата на знанието. Същото е положението и в изкуството – изкуството, което в 20-те – 30-те години на XX век издигна максимата “Изкуство заради самото изкуство” и изживя това, защото това е проблемът. Изкуството заради самото изкуство изживя само себе си. Дали изкуството даде нещо предварително от това, което днес е ежедневието, ежедневието в политиката, в обществото, в живота на всеки човек, дали днес се живее в една епоха на администрацията - заради самата администрация, дали ние се управляваме като хора или управляваме заради самото управление.

Вие, уважаеми господа, сте един от новите членове на Европейския съюз и ако ние продължаваме така - не само с администрацията и управлението, а и с отрицанието на изкуството, то тогава ние ще проиграем един огромен шанс да превърнем Европа действително в един континент, в едно пространство на духа и на знанието. И ако сме управлявани от единственото понятие - икономиката, то тогава ние сме загубени и трябва да го осъзнаем. И всеки, който участва в това, всъщност поема част от вината и човек трябва да има възможността да може да каже това ясно. Имаме един-единствен шанс - и това е възпитанието, образованието на нашата младеж. Това е нашето бъдеще. Вие, мили студенти, вие сте нашето бъдеще, не само вашето собствено, но и нашето бъдеще. В този университет преживях нещо невероятно – срещнах младеж, която знае, която желае да учи. Като дългогодишен преподавател мога да кажа - отдавна не е така навсякъде, но тук е така и затова искам да благодаря на студентите от НБУ. Бихме могли да постигнем много, но трябва да имаме смелостта за това, а тя е в хората.

Какво мога да дам, какво мога да направя и на какво мога да се надявам какво представлява човекът. Ние днес трябва да служим на човека – на младежта. Ние днес не можем без науката и изкуството, защото точно те са,

които трябва да ни издигнат нагоре - стъпало по стъпало. Ако гледаме сериозно на тази задача, а тази мисъл гласи само така “От обучението до образованието има разлика, не само знанието, но и аналитичното приложение на знанието трябва да бъдат анализирани и стимулирани в нашето общество.

Приключвам.

Можем да направим предложение в ЕС - в периода до матурата всеки европейски ученик на всяка една страна-членка да учи в някоя страна-членка на Европейския съюз, в която да се запознае с друг менталитет и по този начин да се преборим с най-големия враг на мисленето – непознаването на другите. А това е една част от познаването на езици и други хора ще даде възможността да разбере нещо друго – човек, други култури, други страни и така ще можем да изградим нещо, което ще бъде основата на нашето общо съществуване, а това са уважението и любовта

Вероятно ще си зададете въпроса откъде ще вземем парите – има неимоверно много пари, ще попитаме политиците - Кажете къде са всичките пари, които хората изкарват всеки ден и които вие ни отнемате всеки ден, и дали инвестицията в младите хора е по-добра от това да разрушим с бомби Ирак, така че да подкрепим по някакъв начин американската военна индустрия. Мисля, че още сега мога да чуя извиненията, но въпреки всичко ще кажа, че не трябва да се откажем.

Благодаря ви и ви уважавам, но ще ви помоля да вземете една моя мисъл и да я развиете вкъщи.

Нашето бъдеще е в нашата младеж. Скъпи студенти, помнете, че не вие сте заради университета, а университетът е заради вас и можете да бъдете горди, че имате възможността да учите в един такъв университет.

За мен е изключителна чест да получа титлата Доктор хонорис кауза на НБУ.